

Vleeskuikenhouderij Maatschap Het Kippenhok, Middenmeer

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en
de aanvulling daarop**

20 februari 2007 / rapportnummer 1680-63

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan het College van burgemeester en wethouders van gemeente Wieringermeer
Postbus 1
1770 AA Wieringerwerf

uw kenmerk
BRM/TR

uw brief
18 oktober 2006

ons kenmerk
1680-64/Pi/hb

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER Vleeskuikenhouderij Maatschap Het Kippenhok, Middenmeer en de aanvulling daarop

doorkiesnummer
(030) 234 76 34

Utrecht,
20 februari 2007

Geacht College,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Vleeskuikenhouderij Maatschap Het Kippenhok, Middenmeer en de aanvulling daarop.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

ir. M.G. Ketting
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Vleeskuikenhouderij Maatschap Het
Kippenhok, Middenmeer

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Vleeskuikenhoudery Maatschap Het Kippenhok, Middenmeer
en de aanvulling daarop

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over Vleeskuikenhoudery Maatschap Het Kippenhok, Middenmeer en de aanvulling daarop,

uitgebracht aan het College van Burgemeester en wethouders van gemeente Wieringermeer door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

Vleeskuikenhoudery Maatschap Het Kippenhok, Middenmeer,

de secretaris

mr. S. Pieters

de voorzitter

ir. N.G. Ketting

Utrecht, 20 februari 2007

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. OORDEEL OVER HET MER.....	2
2.1 Algemeen	2
2.1.1 Fijn stof-problematiek	2
2.1.2 Geur-problematiek	3
2.1.3 Vragen gemeente Wieringermeer.....	3

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 19 oktober 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving gepubliceerd op de website van gemeente Wieringermeer d.d. 13 oktober 2006
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Maatschap het Kippenhok te Middenmeer heeft het voornemen om de bestaande stallen waarin momenteel 85.000 vleeskuikens worden gehouden, te vervangen door twee nieuwe grotere stallen waarin in totaal 511.504 vleeskuikens gehouden kunnen worden.

Bij brief van 18 oktober 2005 ¹ heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wieringermeer de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 13 oktober 2006 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER, zoals vastgesteld op 3 oktober 2006;
- op eventuele onjuistheden;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁵.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over de Wm-vergunningverlening.

Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegd gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

⁵ Wm, artikel 7.10

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie in het MER en de aanvulling daarop in dit advies aanwezig** is.

In het MER waren een aantal zaken onduidelijk, te weten over de fijn stof-problematiek, de geur-problematiek, de gevolgen voor de EHS en berekeningen op grond van de IPPC-richtlijn. Daarover zijn door de Commissie vragen gesteld, die door de initiatiefnemer in een memo zijn beantwoord (1680 - 48) op 8 januari 2007. De Commissie adviseert om dit memo openbaar te maken, zodat ook anderen kennis kunnen nemen van deze informatie.

2.1.1 Fijn stof-problematiek

Uit het MER blijkt dat dit bedrijf naar verwachting niet aan de normen van het Besluit Luchtkwaliteit 2005 kan voldoen⁶. Echter, in het MER wordt niet aangegeven op welke wijze dit probleem opgelost gaat worden en of de voorgestelde mitigerende maatregelen tot het gewenste resultaat zullen leiden⁷. Het evaluatieprogramma is niet bedoeld om dergelijke problemen op te lossen. De voorgeschreven evaluatie van een m.e.r.-plichtig project is bedoeld om achteraf te controleren of de prognoses uit het MER ook gerealiseerd zijn. Maar niet om eisen voortvloeiend uit wetgeving achteraf te repareren.

■ De Commissie constateert dat de voorgenomen activiteit niet zal voldoen aan de normen van het Besluitluchtkwaliteit 2005. In dit stadium is nog onduidelijk of dit probleem opgelost kan worden. Bij de vergunningverlening vraagt dit zorgvuldige aandacht. Er is geen sprake van een essentiële tekortkoming omdat de milieueffecten duidelijk in beeld gebracht zijn.

⁶ Het MER bevat voldoende informatie voor deze voorgenomen activiteit, maar het bevat onvoldoende informatie over de oplossing van dit geconstateerde probleem. Indien de initiatiefnemer met een oplossing komt voor het fijn stof-probleem en de daarbij behorende berekeningen, kan het Bevoegd Gezag deze aanvullende informatie ter toetsing aan de Commissie voorleggen.

⁷ Ook de beide inspraakreacties wijzen op het probleem van het fijnstof, zie bijlage 4, inspraakreacties 1 + 2.

2.1.2

Geur-problematiek

Er is in het MER sprake van in een 'deuk' in het geurverspreidingsmodel. Deze 'deuk' was in eerste instantie onverklaarbaar. Maar ondertussen is duidelijk geworden dat het geurverspreidingsmodel gebaseerd is op de zogenaamde 98-percentielwaarden. Dit houdt in dat er gerekend wordt op basis van een worst case' scenario. Omdat er in Nederland vaak sprake is van zuidwesten wind, is het mogelijk dat er aan de noordoost kant een 'deuk' in het verspreidingsmodel ontstaat. Die deuk ontstaat door een lage uittreesnelheid van de lucht. Door de invloed van gebouwen op de wind, ontstaat een soort vacuüm waardoor de lucht naar de stal wordt getrokken, met als gevolg dat de concentraties dichterbij de stal hoger worden en verderop lager.

■ In eerste instantie leek er sprake te zijn van een onverklaarbare 'deuk' in het geurverspreidingsmodel. Maar ondertussen is duidelijk geworden dat deze deuk een gevolg is van een lage uittreesnelheid van de lucht. De Commissie acht de informatie hierover voldoende.

2.1.3

Vragen gemeente Wieringermeer

In de brief van 18 oktober 2006 heeft de gemeente Wieringermeer een vijftal vragen gesteld aan de Commissie.

Vraag 1: Is de beperkte aandacht voor een meerfase-wasser wel in overeenstemming met de richtlijnen (deze zijn conform uw advies)? De combiwater wordt weliswaar als onderdeel van het MMA genoemd, maar niet toepasbaar geacht. Zijn er geen meerfase-systemen haalbaar, die als onderdeel van het meest milieuvriendelijke alternatief en als onderdeel van de VBS-huisvesting meegenomen hadden kunnen worden?

Antwoord op vraag 1: een meerfase-wasser hoort in het MMA thuis, maar kan voorlopig in de pluimveehouderij nog niet worden toegepast en is ook niet vergunbaar. In de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) en de Regeling Geurhinder en veehouderij (Rgv) zijn voor dit systeem alleen emissiefactoren opgenomen voor toepassing in de varkenshouderij en niet voor de pluimveehouderij. Een chemische wasser met 90% ammoniak-, 30% geur- en circa 80% fijnstofreductie kan wel worden toegepast, waarmee het fijn stofprobleem ook kan worden aangepakt. Vraag is daarbij of de extra investering daadwerkelijk duurder is ten opzichte van de voorgestelde oplossing. Dit is vooral aan de orde omdat in de huidige situatie de fijn stof-problematiek niet is opgelost. Om aan de wettelijke voorwaarden te kunnen voldoen zijn extra maatregelen nodig en een wasser kan daar een bijdrage aan leveren.

Vraag 2: Uit de voorgestelde maatregelen in paragraaf 5.3 en hoofdstuk 9 kunnen wij niet afleiden of hiermee wel aan het Besluit luchtkwaliteit kan worden voldaan. Het MER gaat hier niet expliciet op in.

Antwoord op vraag 2: Deze eerste constatering is correct. Dit is een probleem dat wij ook hiervoor in dit advies reeds hebben gesignaleerd. In het MER wordt wel aangegeven hoe hier mee omgegaan kan worden.

Vraag 3: Het mogelijke belang van een meetprogramma, gekoppeld aan eventuele effectbeperkende maatregelen op grond van de resultaten van de metingen voor deze locatie.

Antwoord op vraag 3: Het bedrijf moet voldoen aan de eisen die voortvloeien uit het Besluit Luchtkwaliteit. Met behulp van een meetprogramma kan achteraf gecontroleerd worden of aan die eisen voldaan wordt. Maar vooraf moeten voldoende mitigerende maatregelen worden getroffen dat verwacht mag worden dat daaraan kan worden voldaan.

Vraag 4: De berekeningen van de immissieconcentraties verdienen mogelijk ook nader aandacht, bijvoorbeeld wat betreft de ligging van de rekenpunten. Maar de informatie in het MER maakt duidelijk dat er sprake is van forse overschrijdingen.

Antwoord op vraag 4: Voor wat betreft de laatste constatering is dit juist.

Vraag 5: Wat zijn de effecten van fijn stof op kassen?

Antwoord op vraag 5: Dat is niet precies bekend.

BIJLAGEN

bij het toetsingadvies over het milieueffectrapport
Vleeskuikenhouderij Maatschap Het Kippenhok, Middenmeer

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 18 oktober 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

GEMEENTE Wieringermeer	Commissie voor de milieu-effectrapportage	Bezoekadres: Loggersplein 1 Wieringerwerf
	ingekomen : 19 OKT. 2006	Postadres: Postbus 1 1770 AA Wieringerwerf
	nummer	info@wieringermeer.nl
	dossier 1600-29 t/m 30	Telefoon 0227 - 606464
afgeleverd door Pi	Telefax 0227 - 603560	www.wieringermeer.nl

Commissie voor de milieueffectrapportage
De heer Ir. N.G. Ketting
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Bankrelatie:
BNG Den Haag
Rek. nr. 2850.09.524
BTW-nummer 0018.08.059.B.01

Openingsstijden:
Ma t/m vrij 09.00 - 12.00 uur
Maandagavond 18.00 - 19.30 uur

Uw brief/kenmerk	Ons kenmerk BRM/TR	Datum 18 oktober 2006	Behandeld door T.S.J. Rolsma
	Bijlage(n) MER rapporten	Verzonden	Telefoonnummer 0227-606430

Onderwerp
MER Rapport voor het Kippenhok Tussenweg 10 te Middenmeer

Geachte heer Ketting,

Bijgaand treft u aan de door ons college op 3 oktober 2006 aanvaarde MER. Wij hebben vooral vragen omtrent de maatregelen om verspreiding van (fijn) stof tegen te gaan en de effectvoorspelling voor fijn stof. Het voorliggende MER bevat geen duidelijke beschrijving van een systeem waarmee kan worden voldaan aan het besluit luchtkwaliteit, eventueel met inachtneming van de huidige vergunde situatie.

Concrete vragen wat dit betreft zijn verder:

- Is de beperkte aandacht voor een meerfase-wasser wel in overeenstemming met de richtlijnen (deze zijn conform uw advies). De combiwater wordt weliswaar als onderdeel van het MMA genoemd, maar niet toepasbaar geacht. Zijn er geen meerfase-systemen haalbaar, die als onderdeel van het meest milieuvriendelijk alternatief en als onderdeel van de VBS-huisvesting meegenomen hadden kunnen worden? Wij hebben de indruk dat wat dit betreft ook leveranciers van mening verschillen;
- Uit de voorgestelde maatregelen in paragraaf 5.3 en hoofdstuk 9 kunnen wij niet afleiden, of hiermee wel aan het Besluit luchtkwaliteit kan worden voldaan. Het MER gaat hier niet expliciet op in;
- Het mogelijke belang van een meetprogramma, gekoppeld aan eventuele effectbeperkende maatregelen op grond van de resultaten van de metingen voor deze locatie;
- De berekeningen van de immissieconcentraties verdienen mogelijk ook nadere aandacht, bijvoorbeeld wat betreft de ligging van de rekenpunten, maar de informatie in het MER maakt wel duidelijk dat er sprake is van forse overschrijdingen;
- Wat zijn de effecten van fijnstof op kassen.

Het kan bij een nadere analyse zinvol zijn om de referentiesituatie (huidige vergunde situatie) apart in beeld te brengen, de hiervoor genoemde aandachtspunten blijven echter ons inziens ook dan relevant. Wij verzoeken u advies te geven in overeenstemming met de Wet milieubeheer en zien met belangstelling uw advies tegemoet

Hoogachtend
Burgemeester en wethouders van Wieringermeer,

P. Schouten, secretaris

M. Beens-Jansen, wnd. burgemeester

BIJLAGE 2

Kennisgeving van het milieueffectrapport gepubliceerd op de website van Gemeente Wieringermeer d.d. 13 oktober 2006

Ten behoeve van het uitbreiden van een vleeskuikenhouderij (Maatschap het Kippenhok) is een milieueffectrapport (MER) binnengekomen. Het betreft het vervangen van de bestaande stallen door twee (grotere) stallen voor de huisvesting van 511.504 mestkuikens.

De inrichting is gelegen aan de Tussenweg 10, 1775 RK te Middenmeer. Voor het opstellen van het MER heeft ons college met advies van de landelijke m.e.r.-commissie richtlijnen vastgesteld.

Hierna heeft de initiatiefnemer het MER opgesteld. Nadat het MER is aangeleverd heeft ons college het MER getoetst aan de richtlijnen en vervolgens het MER aanvaard.

Het MER (met de daarvoor gegeven richtlijnen volgens artikel 7.14 en de adviezen en opmerkingen daarover) ligt vanaf 16 oktober 2006 ter inzage bij de afdeling Bouwen, Ruimte en Milieu (kamer 3.04) in het gemeentehuis te Wieringerwerf. Gedurende zes weken liggen de stukken daar ter inzage gedurende kantooruren en op maandagavond van 17.00-20.00 uur. Tegen betaling kunt u een exemplaar verkrijgen. Contactpersoon voor inlichtingen is de heer T.S.J. Rolsma.

U kunt gedurende deze periode schriftelijk reageren op het milieu-effectrapport. U kunt uw zienswijze uiterlijk 24 november 2006 sturen naar de gemeente Wieringermeer, postbus 1, 1770 AA Wieringerwerf. De reacties kunnen alleen betrekking hebben (zie artikel 7.20 lid 4 Wet milieubeheer) op het niet voldoen van het rapport aan de bij krachtens artikelen 7.10 en 7.11 gestelde regels dan wel op onjuistheden die het rapport bevat.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: “Maatschap Het Kippenhok”

Bevoegd gezag: het college van Burgemeester en wethouders van Wieringermeer

Besluit: vergunningverlening op grond van de Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C14.0

Activiteit: een bestaande vleeskuikenhouderij waarin momenteel 85.000 vleeskuikens worden gehouden, zal worden uitgebreid tot een vleeskuikenhouderij waarin – verdeeld over 4 stallen – 511.504 vleeskuikens zullen worden gehouden.

Procedurale gegevens:

kennisgeving startnotitie: 25 november 2005

richtlijnenadvies uitgebracht: 25 januari 2006

richtlijnen vastgesteld: 3 oktober 2006

kennisgeving MER: 13 oktober 2006

toetsingsadvies uitgebracht: 20 februari 2007

Bijzonderheden: de bestaande twee stallen, waarin nu 85.000 vleeskuikens worden gehouden, zullen worden afgebroken en daarvoor zullen twee nieuwe stallen in de plaats komen, naast de twee nieuwe stallen die vanwege deze uitbreiding worden bijgebouwd.

Samenstelling van de werkgroep:

ing. H.H. Ellen

ing. H.J.M. Hendriks

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

mr. S. Pieters

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum reactie	van persoon of instantie	plaats
1.	20061120	H.G. Poelman	Middenmeer
2.	20061120	J. Mud	Middenmeer

Alle bovengenoemde inspraakreacties zijn ontvangen door het bevoegd gezag dat ze op de navolgende datum(s) aan de Commissie ter beschikking heeft gesteld:

nrs. 1 en 2 op 1 december 2006

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Vleeskuikenhouderij Maatschap Het Kippenhok, Middenmeer en de aanvulling daarop

De wijziging van het huidige pluimveebedrijf tot een bedrijf waar meer dan 500.000 vleeskuikens gehouden zullen gaan worden leidt tot een situatie die niet zal voldoen aan de eisen voor de luchtkwaliteit. Althans, zonder aanvullende maatregelen zal er sprake zijn van een 'fijn stof-probleem'. De noodzakelijke aanvullende maatregelen zijn niet beschreven in dit MER.

ISBN: 978-90-421-1974-8